

Гончар Вікторія В.

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
e-mail: gonchar.viktoryia@kneu.edu.ua
ORCID: orcid.org/0000-0002-8765-6656

Калінін Олександр В.

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
e-mail: kalinin.oleksandr@kneu.edu.ua
ORCID: orcid.org/0000-0001-5238-0525

**СТРАТЕГІЧНІ ПАРТНЕРСТВА ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЕКОЛОГІЧНОГО КОМПЛАЄНСУ В БІЗНЕСІ**

Gonchar Viktoriya

Professor of Management Department,
Doctor of Economic Sciences,
Kyiv National Economic University named after Hetman
Peremohy avenue 54/1, Kyiv, Ukraine
e-mail: gonchar.viktoryia@kneu.edu.ua
ORCID: orcid.org/0000-0002-8765-6656

Kalinin Oleksandr,

Professor of Management Department,
Doctor of Economic Sciences,
Kyiv National Economic University named after Hetman
e-mail: kalinin.oleksandr@kneu.edu.ua
ORCID: orcid.org/0000-0001-5238-0525

**STRATEGIC PARTNERSHIPS FOR ENSURING
ENVIRONMENTAL COMPLIANCE IN BUSINESS**

Анотація. У статті систематично вивчено та детально розглянуто стратегічні партнерства як засіб забезпечення екологічного комплаєнсу в сфері бізнесу. Робота присвячена розгляду ключових аспектів екологічного комплаєнсу та його впливу на підприємство в умовах взаємодії з різними зацікавленими сторонами. Досліджено поняття екологічного комплаєнсу в умовах стратегічних партнерств, розкриваючи його сутність і визначаючи його вагомість у сучасному бізнес-середовищі. Екологічний комплаєнс визначається як система зобов'язань, спрямованих на дотримання законодавства та стандартів у галузі охорони природи та довкілля. Спираючись на

глобальний аспект даної проблематики запропоновано напрями дій стратегічного партнерства з урахуванням цілей сталого розвитку. По кожному з напрямів надано ключові показники оцінки ефективності запроваджених дій. Окрема увага приділяється етапам розвитку екологічного комплаєнсу. Визначено етапи від початкової фази ознайомлення до більш складних систематичних підходів, що допомагає організаціям зрозуміти, на якому етапі їхнього розвитку знаходиться їхня екологічна стратегія, виявити ключові перешкоди та виклики, з якими стикаються підприємства при впровадженні екологічного комплаєнсу. Знання етапів розвитку дозволяє впроваджувати системне управління екологічним комплаєнсом, що включає в себе планування, впровадження та моніторинг на різних етапах. Дозволяє адаптувати стратегії екологічного комплаєнсу до змін в законодавстві, соціальних вимогах та технологічних нововведень. Виявлено ключові кроки та стратегії для підприємств у досягненні та підтриманні високого рівня екологічної відповідальності. Цей аспект дозволяє комплексно розглянути динаміку та поетапний розвиток екологічного комплаєнсу в контексті стратегічних партнерств. Проводиться докладний аналіз ролі стратегічного партнерства у забезпеченні екологічного комплаєнсу в бізнесі. Доведено позитивний вплив стратегічних партнерств на формування стійких екологічних практик, а також виділено фактори, що сприяють успішній взаємодії з зацікавленими сторонами та вирішенню екологічних завдань. Загальна концепція статті висвітлює важливість стратегічних партнерств як ефективного інструменту для підприємств у досягненні та утриманні екологічного комплаєнсу. Результати дослідження можуть слугувати основою для формулювання рекомендацій та стратегій, спрямованих на покращення сталості та відповідальності бізнесу в екологічному вимірі.

Ключові слова: партнерства, комплаєнс, екологічні системи, підприємство, відповідальне виробництво, етапи розвитку, стратегічне управління, сталий розвиток, ризик, партнерська взаємодія, антикризовий розвиток бізнес-організації.

Abstract: The article systematically examines and thoroughly explores strategic partnerships as a means of ensuring environmental compliance in the business sector. The work is dedicated to the consideration of key aspects of environmental compliance and its impact on enterprises in the context of interaction with various stakeholders. The concept of environmental compliance in the context of strategic partnerships is investigated, revealing its essence and determining its significance in the contemporary business environment. Environmental compliance is defined as a system of commitments aimed at compliance with legislation and standards in the field of nature and environmental protection. Drawing upon the global aspect of this issue, directions for strategic partnership actions are proposed, taking into account sustainable development goals. Key performance indicators for evaluating the effectiveness of implemented actions are provided for each of the identified directions. Special attention is given to the stages of environmental compliance development. Stages are defined, ranging from the initial phase of familiarization to more complex systematic approaches, helping organizations understand the stage of their environmental strategy development, identify key obstacles and challenges faced by enterprises in implementing environmental compliance. Knowledge of the stages of development enables the implementation of systematic environmental compliance management, including planning, implementation, and monitoring at different stages. It allows adapting environmental compliance strategies to changes in legislation, social requirements, and technological innovations. Key steps and strategies for enterprises to achieve and maintain a high level of environmental responsibility are identified. This aspect allows for a comprehensive consideration of the dynamics and step-by-step development of environmental compliance in the context of strategic partnerships. A detailed analysis of the role of strategic partnerships in ensuring environmental compliance in business is conducted. The positive impact of strategic partnerships on the formation of sustainable environmental practices is demonstrated, along with the identification of factors that contribute to successful interaction with stakeholders and the resolution of environmental challenges. The overall concept of the article highlights the importance of strategic partnerships as an effective instrument for enterprises to achieve and maintain environmental compliance. The research results can serve as a basis for formulating recommendations

and strategies aimed at improving the sustainability and responsibility of businesses in the environmental dimensions.

Keywords: partnerships, compliance, ecological systems, enterprise, responsible production, stages of development, strategic management, sustainable development, risk, partnership interaction, crisis development of business organizations.

JEL: L19, O13

Вступ. В сучасному бізнес-середовищі, де екологічна сталість стає необхідністю, а не просто вимогою, стратегічні партнерства визнаються ключовим інструментом для забезпечення екологічного комплаєнсу в підприємницькій діяльності. Зростаюча увага до питань сталого розвитку та відповідального відношення до природного середовища визначає необхідність стратегічної орієнтації підприємств на створення партнерств, спрямованих на досягнення екологічних цілей. Підтримка екологічних стандартів і відповідальне відношення до навколишнього середовища визначають конкурентоспроможність компаній у сучасному ринковому середовищі. У цьому контексті об'єднання зусиль стратегічних партнерів стає перевагою, що дозволяє ефективно впроваджувати екологічні ініціативи та відповідати вимогам суспільства. На основі підвищення ролі інтелектуалізації та екологізації суспільства, виникає потреба в запровадженні екологічного комплаєнсу. Сутність цієї концепції полягає в трансформаційних процесах, де перспектива економіки переходить від простої мети отримання прибутку до більш глибокого завдання — реалізації усіх потреб економіки, зберігаючи екологічну цілісність і розширюючи вплив на глобальному рівні через процеси глобалізації.

Подальший вектор розвитку України, включаючи економічний аспект, вимагає уважного розгляду та вивчення концепції екологічного розвитку. Зокрема, у зв'язку із сучасними викликами та проблемами, викликаними війною, виникає потреба у дослідженні та імплементації цієї концепції в українській економічній реальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стратегічні партнерства у бізнесі стають ключовим фактором для досягнення екологічного комплаєнсу, і цю важливість підтверджують численні наукові публікації. Епштейн та Рой (*Epstein, M. J., & Roy, M.-J.*) вивчали координацію та контроль у транснаціональних компаніях за шістьма ключовими аспектами їх екологічної стратегії та довели, що стратегічні партнерства є ефективним механізмом для досягнення високих стандартів екологічного комплаєнсу, особливо в індустріальному секторі. Енріке Клавер, Марія Д. Лопес та ін. (*Enrique Claver, María D. López, José F. Molina, Juan J. Tari*) з'ясували взаємозв'язок між екологічним менеджментом та економічною діяльністю шляхом інтеграції його в ширшу структуру, довели, що партнерства з орієнтацією на екологічну відповідальність можуть вдосконалювати екологічний комплаєнс підприємства та сприяти підвищенню його продуктивності. Дослідження Чаїрина Ч. та Тяхджаді Б. (*Chairina C, Tjahjadi B.*) концентрується на впливі стратегічних альянсів на екологічні стратегії міжнародних підприємств. Автори вказують на те, що такі альянси можуть значно поліпшити позиції підприємств у відповідності до екологічних стандартів та норм. Вітчизняні науковці Кобелева Т., Перерва П. визначили в організаційній схемі управління підприємством спеціальних комплаєнс-підрозділів щодо забезпечення необхідного рівня комплаєнс-безпеки як складової загальної економічної безпеки

промислового підприємства. Отже, дані наукові публікації підкреслюють важливість стратегічних партнерств як ефективного інструменту для досягнення екологічного комплаєнсу в бізнесі, зокрема, управління впливом на навколишнє середовище та забезпечення сталого розвитку підприємств.

Методи дослідження. У статті було використано низка різноманітних наукових методів, які сприяли глибокому та системному аналізу обраної проблематики. *Метод аналізу* використовувався для розкриття сутності поняття «екологічний комплаєнс» в умовах стратегічних партнерств. Аналізувалися різні аспекти екологічного комплаєнсу, враховуючи вплив стратегічних партнерств на його формування та розвиток. *Метод синтезу* для інтеграції різних точок зору на етапи розвитку екологічного комплаєнсу. Синтезувалися висновки та результати дослідження, щоб забезпечити повність та об'єктивність розгляду проблеми. *Метод компаративного аналізу* для порівняння ролі стратегічного партнерства в забезпеченні екологічного комплаєнсу в бізнесі в різних сферах та галузях. Аналізувалися відмінності та схожості підходів до екологічного комплаєнсу. *Метод дедукції та індукції* для формулювання висновків щодо впливу стратегічних партнерств на екологічний комплаєнс. Дедуктивний аналіз дозволив здійснити логічне виведення загальних принципів, а індуктивний — здобути нові уявлення на підставі конкретних фактів та спостережень.

Мета дослідження полягає у системному вивченні стратегічних партнерств з метою забезпечення екологічного комплаєнсу в сучасному бізнес-середовищі. Мета полягає в розкритті можливостей та переваг стратегічних партнерств для підприємств у досягненні високого рівня екологічного комплаєнсу, а також у пошуку ключових аспектів та розробці конкретних стратегій і практик, які підприємства можуть використовувати для успішної взаємодії з різними зацікавленими сторонами, сприяючи сталому розвитку та підвищенню їхньої конкурентоспроможності.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасному світі бізнес не може існувати відокремлено від природи та соціального контексту, в якому він функціонує. Один із ключових аспектів, що стає дедалі важливішим для підприємств, це забезпечення екологічного комплаєнсу. Комплаєнс із стандартами та вимогами в галузі екології стає не лише юридичною необхідністю, але й стратегічним кроком для підтримки сталого розвитку та збереження природних ресурсів. Для розв'язання поставленої мети дослідження нами будуть проаналізовані взаємні логічно пов'язані такі питання: а) поняття екологічного комплаєнсу в умовах розвитку стратегічних партнерств; б) сформулювати етапи розвитку екологічного комплаєнсу; в) вивчення та розгляд ролі стратегічного партнерства в забезпеченні екологічного комплаєнсу в бізнесі.

а) поняття екологічного комплаєнсу в умовах розвитку стратегічних партнерств

Комплаєнс — це відповідність дій, політики або практик законодавчим, нормативним та етичним вимогам. Існують різні види комплаєнсу, такі як фінансовий комплаєнс, медичний комплаєнс, антикорупційний комплаєнс, екологічний комплаєнс тощо [1–4]. Кожен з них спрямований на забезпечення дотримання конкретних норм і стандартів. Враховуючи, що екологічний комплаєнс стає все важливішим у світлі зростаючого попиту на сталість і відповіда-

льність в бізнесі, в даній статті ми зосереджуємо увагу саме на даному виді комплаєнсу.

Екологічний комплаєнс визначається як система зобов'язань, спрямованих на дотримання законодавства та стандартів у галузі охорони природи та довкілля.

Ключовими елементами екологічного комплаєнсу є:

відповідність законодавству. Основними вимогами є дотримання підприємствами законів і нормативів, пов'язаних з охороною природи та захистом навколишнього середовища;

система сертифікації. Підприємства використовують стандарти та сертифікації, таких як ISO 14001 та ін., для визначення та досягнення екологічних цілей;

управління відходами. На підприємствах впроваджена ефективна система управління відходами та їх подальша переробка.

Отже, екологічний комплаєнс визначається як відповідність підприємств та організацій законодавству та стандартам у галузі охорони довкілля. Дане поняття охоплює широкий спектр заходів, спрямованих на забезпечення сталого використання ресурсів, зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та впровадження екологічно чистих технологій.

В сучасних умовах, стратегічні партнерства в напрямі екологічного комплаєнсу суттєво сприяють досягненню ключових цілей сталого розвитку, визначених ООН [5]. Зокрема, ці цілі включають (табл. 1).

Таблиця 1

**НАПРЯМИ ДІЙ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА
З УРАХУВАННЯМ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

Ціль сталого розвитку	Напрямок дій	Ключові показники контролю
6. Чиста вода та санітарія	Стратегічні партнерства для вдосконалення систем водопостачання та очищення води	Кількість покращених систем водопостачання.
		Рівень доступу населення до чистої води.
		Показники зменшення забруднення водойм та джерел води.
7. Доступ до достойної роботи та економічний зріст	Партнерства для створення робочих місць у сферах екологічних технологій та сталого використання ресурсів	Кількість нових робочих місць в екологічних секторах.
		Рівень доходів та соціальних пільг для працівників в екологічних галузях.
		Показники сталого економічного зростання в екологічно орієнтованих секторах.
12. Відповідальне споживання та виробництво	Партнерства для спільної реалізації практик відповідального виробництва та споживання.	Зменшення викидів та відходів виробництва.
		Впровадження та оцінка програм зменшення використання необхідних ресурсів.

Ціль сталого розвитку	Напрямок дій	Ключові показники контролю
		Рівень відповідального споживання серед клієнтів та споживачів.
13. Заходи щодо боротьби з кліматичними змінами	Стратегічні партнерства для зменшення викидів та прийняття заходів щодо кліматичної стійкості	Зменшення кількості викидів парникових газів.
		Реалізація проектів та технологій для адаптації до змін клімату.
		Підвищення ефективності використання відновлюваних джерел енергії.
14. Захист від земельної деградації	Партнерства для розробки та впровадження практик, спрямованих на захист від земельної деградації та відновлення екосистем	Площа відновлених та захищених екосистем.
		Зменшення втрати родючих шарів та лісових покривів.
		Показники відновлення та покращення якості ґрунту.
15. Захист від водної деградації	Спільні зусилля в напрямку вирішення проблем водної деградації та забезпечення сталого використання морських ресурсів	Зменшення забруднення водних ресурсів та морських екосистем.
		Впровадження заходів для відновлення та збереження морського біорізноманіття.
		Розвиток та використання сталого рибальства та морських ресурсів.
17. Партнерство для досягнення цілей	Здійснення стратегічних партнерств для досягнення всіх цілей сталого розвитку, включаючи екологічний комплаєнс	Кількість укладених партнерських угод та ініціатив.
		Залучення фінансових ресурсів для реалізації проектів сталого розвитку.
		Оцінка впливу партнерств на досягнення конкретних цілей сталого розвитку.

Джерело: структуровано авторами на основі [5–8].

Проведений аналіз дозволив виділити підходи до трактування поняття «екологічний комплаєнс» у діяльності міжнародних організацій.

Найширший підхід запропоновано Європейським агентством з навколишнього середовища (*European Environmental Agency (EEA)*) [9]. За цим трактуванням, екологічний комплаєнс визначається як дотримання підприємствами та організаціями правових вимог і стандартів, які стосуються охорони природи та довкілля.

Згідно інтерпретацією Програма ООН з навколишнього середовища (*United Nations Environment Programme (UNEP)*) [10], екологічний комплаєнс включає розгляд різних аспектів, таких як здатність відновлення екосистем, обмеження викидів, збереження різноманіття видів і стале використання природних ресурсів.

У підході, запропонованому Всесвітньою діловою радою зі сталого розвитку (*World Business Council for Sustainable Development (WBCSD)*), екологічний комплаєнс розглядається як систематичний підхід до зменшення впливу підприємств

тва на навколишнє середовище, включаючи зниження викидів, оптимізацію використання ресурсів та управління відходами [11].

За стандартами Міжнародної організації зі стандартизації (*International Organization for Standardization (ISO)*), екологічний комплаєнс може бути сприйнятий як стратегічний підхід, який включає планування, впровадження та управління ефективними заходами щодо охорони довкілля у всіх сферах діяльності підприємства [12].

Проведений аналіз різних підходів до трактування поняття «екологічний комплаєнс» у діяльності міжнародних організацій вказує на відмінності у сприйнятті цього поняття. Узагальнюючи, різноманітні підходи, можливо стверджувати про важливість врахування різних аспектів при розробці стратегій і політик у галузі охорони навколишнього середовища, з метою досягнення ефективних та узгоджених заходів на всіх рівнях міжнародної діяльності.

б) сформуванати етапи розвитку екологічного комплаєнсу

Таблиця 2

ЕТАПИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО КОМПЛАЄНСУ

Роки	Назва етапу	Притаманні властивості етапу	Події	Роки
1970–1980	Формування екологічної свідомості	Зростання уваги до екологічних питань, освіта та активізація громадської думки	Початок руху за охорону довкілля, створення перших екологічних об'єднань	1970–1980
1980–1990	Закладення екологічних стандартів	Встановлення перших нормативів та вимог до діяльності підприємств з точки зору екології	Створення міжнародних організацій, які встановлюють стандарти охорони довкілля	1980–1990
1990–2000	Екологічне сертифікування	Впровадження систем сертифікації для підприємств та продукції	Започаткування програм сертифікації ISO 14001 та інших стандартів	1990–2000
2000–2010	Зелена енергетика і технології	Розвиток та впровадження виробництва екологічно чистої енергії, зелених технологій	Широкомасштабне використання вітрової та сонячної енергії, розробка екологічних технологій	2000–2010
2010–2020	Цифрова трансформація екології	Використання цифрових технологій для моніторингу та управління довкіллям	Розробка сенсорів, IoT-рішень для моніторингу викидів, розвиток геоінформаційних систем	2010–2020
2020 — до теперішнього часу	Інтеграція в індустрію 4.0	Злиття цифровізації бізнесу та екологічної сфери, використання штучного інтелекту та аналізу даних для покращення стану довкілля	Розробка екоінтегрованих рішень, впровадження технологій штучного інтелекту для прогнозування та оптимізації виробничих процесів	2020–до теперішнього часу

Джерело: розроблено авторами на основі [13–18].

Необхідність дослідження етапів розвитку екологічного комплаєнсу є надзвичайно важливою у зв'язку зі зростанням свідомості про проблеми збереження довкілля та сталого розвитку. Дослідження цього процесу дозволяє визначити та розуміти етапи, які визначають успіх чи виклики впровадження екологічного комплаєнсу в різних галузях та організаціях (табл. 2).

Дослідження дозволяє визначити етапи розвитку екологічного комплаєнсу від початкової фази ознайомлення до складніших систематичних підходів. Це допомагає компаніям та організаціям зрозуміти, на якому етапі їхнього розвитку знаходиться їхня екологічна стратегія, дозволяє виявити ключові перешкоди та виклики, з якими стикаються підприємства та організації при впровадженні екологічного комплаєнсу. Це надає можливість для розробки стратегій подолання цих перешкод.

Знання етапів розвитку дозволяє впроваджувати системне управління екологічним комплаєнсом, що включає планування, впровадження та моніторинг на різних етапах. Дозволяє адаптувати стратегії екологічного комплаєнсу до змін у законодавстві, соціальних вимогах і технологічних нововведень.

Загалом, дослідження етапів розвитку екологічного комплаєнсу є необхідним для розбудови ефективних та узгоджених стратегій охорони довкілля в різних сферах діяльності. Це сприяє створенню сталого та екологічно відповідального підходу до бізнесу та управління.

в) вивчення та розгляд ролі стратегічного партнерства в забезпеченні екологічного комплаєнсу в бізнесі

Головними умовами впровадження екологічного комплаєнсу в бізнесі мають бути [19–20]:

- лідерство та заангажованість розділених зацікавлених сторін у запровадженні та підтримці екологічних норм і стандартів. Важливим є підтримка від вищого керівництва та врахування думок усіх зацікавлених сторін;

- наявність системи моніторингу та звітності щодо стану навколишнього середовища діяльності підприємства. Впровадження ефективної системи моніторингу для визначення та контролю викидів та інших екологічних показників;

- запровадження інновацій і зелених технологій, що сприятиме використанню новітніх технологій, які зменшують вплив на навколишнє середовище.

Стратегічні партнерства в контексті екологічного комплаєнсу представляють собою системний і цілеспрямований підхід до взаємодії між підприємствами або організаціями з метою досягнення спільних екологічних цілей і відповідності стандартам і нормам екологічної відповідальності.

Теоретичний аспект стратегічних партнерств в екологічному комплаєнсі можна розкрити через декілька ключових аспектів, які запропоновано в табл. 3.

Взаємодія підприємств із зацікавленими сторонами (зокрема, урядовими органами, громадськими організаціями та іншими компаніями) для досягнення високого стандарту екологічного виконання є ключовим аспектом сучасного бізнесу, особливо в контексті ростучої уваги до сталого розвитку та екологічної відповідальності. На основі проведеного дослідження буде розроблено конкретні стратегії та практики, які підприємства можуть використовувати для успішної взаємодії з різними зацікавленими сторонами, сприяючи сталому розвитку та підвищенню їхньої конкурентоспроможності:

**КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОГО КОМПЛІАНСУ
В СТРАТЕГІЧНОМУ ПАРТНЕРСТВІ**

Аспект	Опис
Спільна відповідальність	Стратегічні партнерства дозволяють підприємствам спільно нести відповідальність за свій екологічний вплив. Це включає в себе спільне вирішення екологічних викликів та обмін кращими практиками.
Обмін ресурсами та експертизою	Партнерства дозволяють об'єднати ресурси та експертизу різних організацій для спільної розробки та впровадження екологічних ініціатив.
Створення інновацій	Спільна діяльність в рамках стратегічних партнерств сприяє створенню інноваційних рішень у сфері екології.
Лобіювання екологічних інтересів	Підприємства можуть бути впливовішими в контексті лобіювання екологічних інтересів через стратегічні партнерства.
Моніторинг та відповідь на зміни	Стратегічні партнерства сприяють взаємному моніторингу змін в екологічному законодавстві та спільній адаптації до нових вимог.

Джерело: розроблено авторами на основі [21–24].

активно вступати в партнерства з громадськими організаціями та іншими компаніями для розробки та впровадження спільних проєктів з охорони довкілля. Створення консорціумів із зацікавленими сторонами може сприяти обміну ідеями, ресурсами та експертизою для досягнення високих стандартів у сфері екологічного виконання;

бути відкритими та готовими до взаємодії з громадськістю через проведення громадських обговорень і консультацій. Активна участь у вирішенні екологічних питань сприяє підвищенню довіри громадськості та формуванню позитивного іміджу підприємства;

бути ознайомленими із законодавством та стандартами в галузі охорони довкілля і активно співпрацювати з урядовими органами для виконання вимог та отримання необхідних дозволів. Регулярні зустрічі та діалог із представниками уряду можуть сприяти розумінню взаємних очікувань і вирішенню екологічних проблем;

створення внутрішніх механізмів контролю. Розробка та впровадження внутрішніх систем моніторингу та контролю щодо виконання екологічних стандартів може допомогти підприємствам уникати порушень та покращувати свої екологічні показники. Автоматизація та використання технологій для внутрішнього аудиту можуть підвищити ефективність систем контролю;

розробка та впровадження програм зменшення викидів, використання відновлюваних ресурсів та енергозбереження можуть зменшити вплив підприємства на навколишнє середовище. Щире зобов'язання до сталого розвитку і постійні кроки для покращення екологічної ефективності підприємства можуть бути ефективними в сфері сталого використання ресурсів.

Взаємодія із зацікавленими сторонами є динамічним процесом, що вимагає постійного вдосконалення та готовності вносити зміни в бізнес-процеси для до-

сягнення високого стандарту екологічного виконання. Такий підхід сприяє не лише забезпеченню комплаєнсу, але й створенню сприятливого екологічного клімату для всього галузевого сектору.

Висновок. У світлі зростаючого попиту на сталість та відповідальність у бізнесі екологічний комплаєнс стає необхідністю в умовах зростаючого свідомості про проблеми довкілля та прагнення підприємств бути сталкерами. Впровадження ефективних стратегій екологічного комплаєнсу не тільки зменшує вплив бізнесу на природу, але й може бути ключовим фактором конкурентоспроможності та сталого розвитку.

Аналіз поняття екологічного комплаєнсу підкреслив його важливість у сучасному бізнесі, де вимоги до сталого розвитку та екологічної відповідальності є критичними для успішної діяльності підприємств. Дослідження довело, що стратегічні партнерства можуть виступати ефективним інструментом для досягнення високого рівня екологічного комплаєнсу, дозволяючи підприємствам об'єднувати ресурси та експертизу для вирішення екологічних викликів.

Розглянуті етапи розвитку екологічного комплаєнсу дозволяють підприємствам систематично впроваджувати та удосконалювати екологічні стандарти, а стратегічне партнерство стає ключовим стимулом для цього процесу. Спільні зусилля та обмін знанням між партнерами сприяють створенню ефективних механізмів контролю за виконанням екологічних норм.

У результаті дослідження визначено, що стратегічні партнерства виступають каталізатором для досягнення високого ступеня екологічного комплаєнсу в бізнесі. Вони не тільки сприяють впровадженню екологічно орієнтованих стратегій, але й розширюють можливості підприємств щодо зменшення впливу на довкілля та створення стійких і конкурентоспроможних бізнес-моделей.

У цілому, отримані результати вказують на важливість впровадження стратегічних партнерств у сфері екологічного комплаєнсу для досягнення сталого розвитку бізнесу та підвищення його відповідальності перед природним середовищем і суспільством.

Формування системи стратегічного партнерства щодо запровадження екологічного комплаєнсу в діяльності підприємств потребує подальшого вивчення та дослідження для ключових аспектів управління проектами та визначення інструментів та методів управління, спрямованих на оптимізацію процесів і досягнення позитивних екологічних результатів.

References

1. Khutorna, M. E., & Heleveria, V. V. (2015). Orhanizatsiia efektyvnoi systemy komplaiens-kontroliu v banku. *Finansovyi prostir*, (2), 112–118.
2. Milanchenko, V. A., & Petlenko, Yu. V. (2022). KOMPLAIeNS-KONTROL U ZABEZPEChENNI FINANSOVOI BEZPEKY KOMPANII. *Molodyi vchenyi*.
3. Dziuba, A. Yu. (2019). Antykoruptsiyni komplaiens yak skladova upravlinnia ryzykamy pidpriemstva. *Forum prava*, (54), 1.
4. Kobieliava, T. O. (2020). Komplaiens-bezpeka promyslovoho pidpriemstva: teoriia ta metody.

5. United Nations Development Programme URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/tsili-staloho-rozvytku>
6. Adams, C. A., Druckman, P. B., & Picot, R. C. (2020). Sustainable development goals disclosure (SDGD) recommendations. ACCA: London, UK.
7. Wang, A., & Olsson, L. (2019). The impact of automotive catalysis on the United Nations sustainable development goals. *Nature Catalysis*, 2(7), 566-570.
8. Arsawan, I., Koval, V., Duginets, G., Kalinin, O., & Korostova, I. (2021). Impact of Green Innovation on Environmental Performance of SMEs in An Emerging Economy.
9. European Environmental Agency. URL: <https://www.eea.europa.eu/en>
10. United Nations Environment Programme. URL: <https://www.unep.org>
11. World Business Council for Sustainable Development URL: <https://www.wbcsd.org/content/search?searchText=compliance>
12. International Organization for Standardization URL: <https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/store/en/PUB100452.pdf>
13. Fitzmaurice, M. (2018). Environmental compliance control. *Wroclaw Review of Law, Administration & Economics*, 8(2), 372–394.
14. Vincoli, J. W. (1993). Basic guide to environmental compliance (Vol. 2). John Wiley & Sons.
15. Fargnoli, M., Costantino, F., Tronci, M., & Bisillo, S. (2013). Ecological profile of industrial products over the environmental compliance. *International Journal of Sustainable Engineering*, 6(2), 117–130.
16. Lienig, J., Bruemmer, H., Lienig, J., & Bruemmer, H. (2017). Recycling requirements and design for environmental compliance. *Fundamentals of Electronic Systems Design*, 193–218.
17. Jaman, U. B. (2023). Legal Analysis of The Impact of Industrial Development on The Environment. *The Easta Journal Law and Human Rights*, 1(03), 87-92.
18. Chairina C, Tjahjadi B. Green Governance and Sustainability Report Quality: The Moderating Role of Sustainability Commitment in ASEAN Countries. *Economies*. 2023; 11(1):27. <https://doi.org/10.3390/economies11010027>
19. Epstein, M.J. and Roy, M.-J. (2007), Implementing a corporate environmental strategy: establishing coordination and control within multinational companies. *Bus. Strat. Env.*, 16: 389-403. <https://doi.org/10.1002/bse.545>
20. Klassen, R. D., & Vereecke, A. (2012). Social issues in supply chains: Capabilities link responsibility, risk (opportunity), and performance. *International Journal of Production Economics*, 140(1), 103–115.
21. Claver, E., Lopez, M. D., Molina, J. F., & Tari, J. J. (2007). Environmental management and firm performance: A case study. *Journal of environmental Management*, 84(4), 606–619. <https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2006.09.012>
22. Gonchar, V., Kalinin, O., Khadzhynova, O., & McCarthy, K. J. (2022). False friends? On the effect of bureaucracy, informality, corruption and conflict in Ukraine on foreign and domestic acquisitions. *Journal of Risk and Financial Management*, 15(4), 179.
23. Sindhi, S., & Kumar, N. (2012). Corporate environmental responsibility—transitional and evolving. *Management of Environmental Quality: An International Journal*, 23(6), 640–657
24. Luzzini, D., Brandon-Jones, E., Brandon-Jones, A., & Spina, G. (2015). From sustainability commitment to performance: The role of intra-and inter-firm collaborative capabilities in the upstream supply chain. *International Journal of Production Economics*, 165, 51–63.